

**Parlamentul României
Camera Deputaților
Grupul parlamentar al S.O.S. ROMÂNIA**

EXPUNERE DE MOTIVE

Rezerva de aur a României reprezintă un pilon fundamental al stabilității economice și al credibilității financiare a țării. În prezent, Banca Națională a României (BNR) deține aproximativ 103,6 tone de aur, din care circa 60 de tone (aprox. 58%) sunt păstrate în custodie în străinătate, preponderent la Banca Angliei. Prezenta inițiativă legislativă propune repatrierea integrală a acestei părți a rezervei de aur aflate peste hotare, astfel încât întregul stoc de aur al României să se afle sub jurisdicția și controlul direct al statului român.

Scopul demersului este consolidarea securității financiare naționale și a suveranității monetare, prin eliminarea riscurilor asociate depozitării aurului în afara granițelor. În contextul actual, nimic din situația economică actuală nu mai justifică menținerea unei proporții semnificative a aurului în străinătate, cu costurile aferente, în condițiile în care această rezervă poate fi depozitată în siguranță în țară. Dimpotrivă, repatrierea aurului ar aduce beneficii tangibile în termeni de securitate financiară sporită, control deplin asupra activelor strategice și eliminarea cheltuielilor de custodie plătite unor entități străine.

În continuare, documentul prezintă, pe dimensiuni tematice, argumentele care susțin necesitatea acestei măsuri: (1) impactul economic al repatrierii asupra securității financiare și suveranității monetare; (2) considerațiile geopolitice actuale privind riscurile de sancțiuni și blocaje financiare externe; (3) precedentele istorice relevante pentru controlul rezervei de aur; (4) exemplele internaționale recente de repatriere a aurului; și (5) argumentele strategice și juridice care impun ca rezervele de aur să se afle sub controlul exclusiv al statului național, pentru a preveni arbitrarul extern.

Impactul economic: consolidarea securității financiare și a suveranității monetare

În primul rând, repatrierea rezervei de aur ar contribui direct la întărirea securității financiare a României. Deținerea fizică, în interiorul granițelor, a întregii cantități de aur oferă statului un control imediat și neîngrădit asupra acestei rezerve strategice. În situații de criză financiară sau volatilitate pe piețele internaționale, aurul reprezintă activul de refugiu prin excelență, ce își menține valoarea și poate fi utilizat pentru stabilizarea monedei naționale sau garantarea unor împrumuturi urgente. Suveranitatea monetară a unui stat se consolidează când rezervele sale de valoare se află sub autoritatea directă a instituțiilor naționale.

În cazul României, repatrierea ar elimina dependența de parteneri externi pentru accesul la aurul propriu, sporind autonomia decizională a BNR în gestionarea rezervelor. Totodată, s-ar elimina costurile de depozitare plătite anual către bănci centrale străine pentru custodia aurului – costuri care, în prezent, diminuează eficiența administrării rezervelor. Menținând aurul în tezaurul intern, BNR ar putea, dacă este cazul, să valorifice mai ușor acest activ (de exemplu, prin operațiuni de swap sau gajare temporară) fără constrângeri logistice sau juridice transfrontaliere.

De asemenea, argumentul credibilității internaționale – invocat istoric pentru păstrarea aurului în centre financiare precum Londra – trebuie reanalizat în contextul actual. România este astăzi membru UE și al NATO, cu indicatori macroeconomici solizi; reputația țării pe piețele financiare nu mai depinde de locația fizică a aurului, ci de fundamentele economice și de politicile financiare prudente. Ținerea aurului peste hotare nu aduce randament (BNR nu realizează venituri din această parte a rezervei), în schimb atrage riscuri și cheltuieli. Prin contrast, aducerea aurului în țară poate transmite un semnal pozitiv de încredere și responsabilitate: statul își gestionează activ în mod suveran propriile active de siguranță. Banca Națională a Ungariei, de exemplu, sublinia că păstrarea rezervei de aur pe teritoriul național poate consolida și mai mult încrederea piețelor financiare în țară – un raționament aplicabil și României.

Considerații geopolitice: riscurile sancțiunilor, blocajelor financiare și tensiunilor internaționale

La nivel geopolitic, contextul actual evidențiază riscurile semnificative pe care țările și le asumă atunci când își păstrează activele strategice în afara

teritoriului național. În ultimii ani, s-a manifestat un fenomen îngrijorător: marile puteri financiare au recurs la sancțiuni și blocarea rezervelor altor state, ca instrument de presiune politică. Cel mai notoriu exemplu este înghețarea de către Occident, în 2022, a aproximativ jumătate din rezervele internaționale ale Rusiei (circa 300 de miliarde de dolari) – măsură fără precedent care a creat un puternic precedent la nivel global. Deși rezervele de aur ale Rusiei erau în mare parte deținute pe teritoriul propriu și astfel au rămas intacte, blocarea rezervelor valutare externe a semnalat tuturor băncilor centrale vulnerabilitatea de a-și ține averea națională în custodie străină. Un sondaj internațional recent arată că aproximativ 60% dintre băncile centrale consideră aurul mai atractiv în urma înghețării activelor Rusiei, iar 68% au decis să își păstreze rezervele de aur acasă (comparativ cu 50% înainte de 2020) tocmai pentru a evita riscurile geopolitice. Mentalitatea emergentă în rândul decidenților financiari este limpede: „dacă este aurul meu, atunci îl vreau în țara mea”.

Pentru România, care își are o parte din aur la Londra, astfel de riscuri externe nu pot fi ignorate. Deși Regatul Unit este un partener și aliat de încredere, evoluțiile internaționale pot deveni imprevizibile. Sancțiuni financiare, tensiuni diplomatice sau crize globale ar putea conduce la restricționarea arbitrară a accesului la aurul depozitat în afara țării. S-a văzut deja cum o bancă de prestigiu precum Banca Angliei a refuzat restituirea aurului aparținând Venezuelei – aproximativ 14 tone – la solicitarea guvernului legitim de la Caracas, în contextul sancțiunilor și al disputelor politice privind recunoașterea conducerii aceluși stat. Acest incident evidențiază faptul că, în perioade tulburi, dreptul de proprietate asupra aurului poate fi subminat de considerente politice ale terților depozitari.

În plus, menținerea aurului în custodie străină implică o cedare implicită de suveranitate asupra acelor active. Țara depozitară poate, în mod discreționar, să impună condiții, întârzieri sau verificări suplimentare atunci când România ar avea nevoie urgentă să-și repatrieze sau să utilizeze aurul. Există și preocupări legate de lipsa de transparență: unele bănci centrale depozitare nu permit auditarea directă a rezervelor de aur deținute pentru alte țări. De pildă, Rezerva Federală a SUA nu a permis ani la rând reprezentanților altor bănci centrale nici măcar să inspecteze seifurile pentru a verifica existența lingourilor de aur depozitate. Mai mult, când Germania a inițiat repatrierea aurului său din străinătate, o parte din lingourile primite înapoi erau turnate recent, diferite de cele depuse inițial, ceea ce a ridicat întrebări privind modul în care fusese gestionat aurul în custodie externă. Astfel de incertitudini și potențiale abuzuri din partea custozilor străini reprezintă un

argument ferm pentru a nu expune rezerva țării la factori în afara controlului nostru direct.

Având în vedere cele de mai sus, repatrierea completă a aurului devine o măsură de precauție geopolitică. Prin aducerea aurului acasă, România își reduce drastic vulnerabilitatea față de eventuale sancțiuni sau blocaje financiare externe și elimină orice dubiu privind disponibilitatea imediată a rezervei sale de aur, indiferent de evoluțiile de pe scena internațională.

Precedente istorice: pierderea tezaurului românesc și consecințele lipsei de control

La începutul secolului XX, România a trăit direct consecințele dramatice ale pierderii controlului asupra propriului aur. În contextul Primului Război Mondial, tezaurul României – incluzând și rezerva de aur a Băncii Naționale – a fost trimis spre depozitare la Moscova (în două tranșe, 1916 și 1917), pentru a-l feri de ocupația Puterilor Centrale. Cantitatea expedită a fost de aproximativ 93,4 tone de aur (monede și lingouri), o parte semnificativă a averii naționale la acea vreme. Ulterior, odată cu schimbarea regimului în Rusia, autoritățile bolșevice au sechestrat acest tezaur și au refuzat restituirea lui integrală. În pofida unor eforturi diplomatice repetate de-a lungul secolului și a unor restituiri parțiale simbolice (în anii 1935, 1956 și 2008), cea mai mare parte a aurului României nu a mai fost niciodată recuperată. Acest episod tragic constituie un avertisment istoric clar: depozitarea rezervelor noastre de aur în afara granițelor poate duce, în condiții extreme, la pierderea lor definitivă.

Memoria pierderii tezaurului de la Moscova a influențat puternic politicile ulterioare ale statului român. În timpul celui de-Al Doilea Război Mondial, confruntată din nou cu pericolul unei invazii străine, conducerea BNR a evitat să mai trimită aurul peste hotare. Dimpotrivă, în 1944 s-a desfășurat Operațiunea „Neptun”, prin care întregul stoc de aur al BNR (aproape 200 de tone) a fost evacuat și ascuns într-un depozit special amenajat pe teritoriul țării – în pivnița și, ulterior, în peștera Mănăstirii Tismana. Această decizie strategică a asigurat că, în ciuda ocupației militare sovietice ce a urmat, rezerva de aur a rămas sub control românesc și a putut fi recuperată intact după război. Exemplul „tezaurului de la Tismana” demonstrează avantajul păstrării aurului în interiorul granițelor: chiar și în condiții de conflict și schimbare de regim, statul nu a pierdut custodia asupra valorilor sale, deoarece acestea se aflau pe teritoriul național.

Așadar, precedentele istorice ale României evidențiază două situații contrastante – una în care aurul aflat în afara țării a fost pierdut practic irecuperabil, și alta în care aurul păstrat în țară a fost salvat. Aceste lecții justifică adoptarea unei poziții prudente și responsabile în prezent: evitarea oricărei situații în care rezerva de aur ar putea scăpa suveranității noastre.

Exemplificări internaționale: repatrieri recente ale aurului de către alte state

România nu este singurul stat care își pune problema aducerii aurului înapoi în țară. Dimpotrivă, în ultimul deceniu s-a conturat o tendință internațională de repatriere parțială sau integrală a rezervelor de aur, pe fondul considerentelor de siguranță și suveranitate discutate mai sus. Câteva exemple relevante:

Germania – deține a doua cea mai mare rezervă de aur din lume (~3.378 tone) și a inițiat în 2013 un program amplu de repatriere. Până în 2017, Bundesbank a adus înapoi 674 de tone de aur din depozitele de la Rezerva Federală a New York-ului și de la Banca Franței. Astfel, peste jumătate din rezerva Germaniei este acum stocată în Frankfurt, restul rămânând parțial la New York (aprox. 37%) și Londra (13%). Motivația declarată a fost creșterea încrederii publicului și asigurarea că o proporție substanțială a aurului se află sub control național direct.

Polonia – și-a majorat semnificativ rezerva de aur în anii recenti și a decis repatrierea unei părți importante. În 2018-2019, Banca Națională a Poloniei și-a mărit deținerile cu 127,5 tone de aur, ducând rezerva totală la ~228,6 tone. Ulterior, în 2019, Polonia a repatriat aproximativ 100 de tone de aur depozitate la Banca Angliei (evaluate la ~4,7 miliarde de dolari), transportul fiind realizat în opt tranșe aeriene securizate. După această operațiune, circa 105 tone (aproape jumătate din aurul Poloniei) se aflau în seifurile băncii centrale de la Varșovia, autoritățile poloneze subliniind că măsura întărește securitatea și prestigiul finanțelor țării.

Ungaria – în 2018, Banca Națională a Ungariei a decis repatrierea întregii sale rezerve de aur aflate în străinătate. Era vorba de aproximativ 3 tone (valoare ~130 milioane USD) de aur depozitate la Londra, care au fost readuse la Budapesta. Concomitent, Ungaria a demarat un proces de creștere a rezervelor de aur, considerând aurul un activ strategic. Până la sfârșitul anului 2018, deținerile au fost majorate de 10 ori, ajungând la ~31,5 tone. Oficialii

ungari au invocat aceleași rațiuni ca și noi: păstrarea aurului „acasă” sporește siguranța națională și încrederea investitorilor.

Venezuela – exemplul venezuelean ilustrează riscurile de a lăsa aurul în străinătate, dar și dorința statelor de a-și recupera controlul asupra rezervelor. În 2012, sub conducerea președintelui Hugo Chávez, Venezuela a repatriat circa 160 de tone de aur din rezervele sale deținute în bănci din SUA și Europa. Totuși, o parte din aur (aprox. 14 tone) a rămas în Londra, iar încercarea succesorului său de a aduce în țară și aceste lingouri, în 2018-2019, a fost blocată: Banca Angliei a refuzat transferul, pe fondul sancțiunilor internaționale și al nerecunoașterii guvernului Maduro. Acest caz, menționat și anterior, arată concret cum factori politici externi pot împiedica un stat să își acceseze propria avere atunci când aceasta nu se află sub jurisdicția sa.

Și alte țări au luat măsuri similare. Olanda a repatriat, în 2014, 122,5 tone de aur (aprox. 20% din rezerva sa totală) de la New York Fed, motivând că o distribuție mai echilibrată a aurului – cu o parte mai mare acasă – îi crește credibilitatea. Austria, de asemenea, și-a reconfigurat în ultimii ani locația rezervelor, aducând o parte din aur înapoi la Viena. Serbia, cel mai recent, în 2023, a anunțat că își va repatria întreaga rezervă de aur (circa 50 de tone) păstrată în străinătate, explicit din cauza riscurilor geopolitice și a precedentului blocării rezervelor Rusiei. Tendința este așadar clară: tot mai multe state, mici sau mari, optează să dețină aurul în interiorul frontierelor proprii, ca garanție supremă de suveranitate economică.

Argumente strategice și juridice: control național exclusiv vs. arbitrarul extern

La nivel strategic și juridic, principiul esențial care susține repatrierea aurului este asigurarea controlului exclusiv al statului român asupra acestui activ vital, eliminând orice posibilitate de ingerință sau arbitrar extern. Aurul din rezerva națională nu este un bun obișnuit; el constituie un element de patrimoniu strategic, parte a averii naționale care trebuie protejată prin toate mijloacele de către stat. Doar având aurul pe teritoriul național, sub jurisdicția legilor românești, se poate garanta că nicio instanță, autoritate sau entitate străină nu va putea influența sau condiționa utilizarea lui.

Experiențele recente la nivel internațional au demonstrat că activele de rezervă aflate în străinătate pot deveni obiectul unor decizii politice externe (cum a fost cazul Venezuelei) sau al unor măsuri unilaterale imprevizibile. Or,

într-o situație de criză severă – financiară, geopolitică sau de altă natură – România trebuie să aibă acces neîngrădit la propriul aur, pentru a-l putea folosi în sprijinul economiei și al monedei naționale. Acest imperativ ține de securitatea națională economică. După cum concluziona un oficial european al Asociației Contribuabililor, soluția optimă este ca aurul să fie adus acasă pentru ca băncile centrale să aibă „control nelimitat” asupra lui în orice moment. De asemenea, experți financiari subliniază că într-o lume marcată de datorii excesive și riscuri, aurul rămâne „activul de rezervă necompromis” prin excelență – argument ce subliniază necesitatea ca acest activ să fie în posesia directă a statului care îl deține.

Din punct de vedere juridic, repatrierea rezervelor de aur este pe deplin compatibilă cu obligațiile și practicile internaționale. Nicio reglementare nu impune unui stat să își țină aurul peste hotare; dimpotrivă, principiul suveranității permanente a statelor asupra propriilor bogății (consacrat de Carta ONU și de cutuma internațională) încurajează păstrarea sub control național a resurselor strategice. În cazul de față, modificarea propusă a cadrului legislativ (Legea nr. 312/2004 privind Statutul BNR) urmărește întărirea rolului statului în protejarea rezervelor sale. Ea nu aduce atingere independenței operaționale a BNR, ci stabilește o normă de prudență: aurul din rezerva BNR să fie deținut preponderent pe teritoriul României (cu excepții eventual minore, strict justificate). Practic, banca centrală va continua să administreze rezerva de aur conform mandatului său legal, însă cu obligația ca această rezervă să fie păstrată în țară. O asemenea condiție asigură că, indiferent de situație, deciziile privind aurul românesc vor aparține exclusiv autorităților române, ferite de constrângeri sau riscuri externe.

Nu în ultimul rând, repatrierea aurului are și o puternică valoare simbolică și strategică. Transmite cetățenilor semnalul că statul își protejează averea și nu o lasă la dispoziția altora. Întărește încrederea publicului în instituțiile financiare naționale și în capacitatea acestora de a acționa preventiv pentru apărarea intereselor țării. Țări precum Germania, Polonia sau Ungaria, care au realizat recent repatrieri de aur, nu au suferit consecințe negative, ci dimpotrivă – au demonstrat că își exercită pe deplin drepturile suverane. Și în cazul României, aducerea aurului acasă va reprezenta un act de afirmare a suveranității economice și de preîntâmpinare a oricărui „arbitru” extern asupra rezervelor noastre.

Concluzii: Ținând cont de argumentele detaliate mai sus – de la imperativul securității financiare și până la lecțiile istoriei și tendințele internaționale – devine evidentă oportunitatea repatrierii integrale a rezervei

de aur a României aflate în prezent în custodie externă. Măsura propusă prin acest proiect legislativ este una precaută, legal fundamentată și în acord cu interesul național pe termen lung. Prin adoptarea ei, România își va consolida poziția financiară și suveranitatea monetară, eliminând riscurile inutile asociate depozitării aurului peste hotare. Încrederea în capacitatea statului de a-și gestiona resursele strategice va crește, iar țara noastră se va alinia practicii tot mai răspândite la nivel global de a-și ține aurul aproape, sub propriul steag. În lumina celor prezentate, solicităm sprijinul Parlamentului și al Guvernului pentru adoptarea acestei propuneri legislative, în beneficiul siguranței economice a României și al generațiilor viitoare.

Rezerva de aur a României reprezintă un pilon fundamental al stabilității economice și al credibilității financiare a țării. În prezent, Banca Națională a României (BNR) deține aproximativ 103,6 tone de aur, din care circa 60 de tone (aprox. 58%) sunt păstrate în custodie în străinătate, preponderent la Banca Angliei. Prezenta inițiativă legislativă propune repatrierea integrală a acestei părți a rezervei de aur aflate peste hotare, astfel încât întregul stoc de aur al României să se afle sub jurisdicția și controlul direct al statului român.

Scopul demersului este consolidarea securității financiare naționale și a suveranității monetare, prin eliminarea riscurilor asociate depozitării aurului în afara granițelor. Inițiatorii consideră că evoluția pozitivă a economiei românești din ultimii ani – caracterizată de creștere economică sustenabilă, inflație moderată și stabilitate monetară – permite reevaluarea politicilor prudențiale privind administrarea rezervelor internaționale. În acest context favorabil, nimic din situația economică actuală nu mai justifică menținerea unei proporții semnificative a aurului în străinătate, cu costurile aferente, în condițiile în care această rezervă poate fi depozitată în siguranță în țară. Dimpotrivă, repatrierea aurului ar aduce beneficii tangibile în termeni de securitate financiară sporită, control deplin asupra activelor strategice și eliminarea cheltuielilor de custodie plătite unor entități străine.

În continuare, documentul prezintă, pe dimensiuni tematice, argumentele care susțin necesitatea acestei măsuri: (1) impactul economic al repatrierii asupra securității financiare și suveranității monetare; (2) considerațiile geopolitice actuale privind riscurile de sancțiuni și blocaje financiare externe; (3) precedentele istorice relevante pentru controlul rezervei de aur; (4) exemplele internaționale recente de repatriere a aurului; și (5) argumentele strategice și juridice care impun ca rezervele de aur să se afle sub controlul exclusiv al statului național, pentru a preveni arbitrarul extern.

Impactul economic: consolidarea securității financiare și a suveranității monetare

În primul rând, repatrierea rezervei de aur ar contribui direct la întărirea securității financiare a României. Deținerea fizică, în interiorul granițelor, a întregii cantități de aur oferă statului un control imediat și neîngrădit asupra acestei rezerve strategice. În situații de criză financiară sau volatilitate pe piețele internaționale, aurul reprezintă activul de refugiu prin excelență, ce își menține valoarea și poate fi utilizat pentru stabilizarea monedei naționale sau garantarea unor împrumuturi urgente. Suveranitatea monetară a unui stat se consolidează când rezervele sale de valoare se află sub autoritatea directă a instituțiilor naționale.

În cazul României, repatrierea ar elimina dependența de parteneri externi pentru accesul la aurul propriu, sporind autonomia decizională a BNR în gestionarea rezervelor. Totodată, s-ar elimina costurile de depozitare plătite anual către bănci centrale străine pentru custodia aurului – costuri care, în prezent, diminuează eficiența administrării rezervelor. Menținând aurul în tezaurul intern, BNR ar putea, dacă este cazul, să valorifice mai ușor acest activ (de exemplu, prin operațiuni de swap sau gajare temporară) fără constrângeri logistice sau juridice transfrontaliere.

De asemenea, argumentul credibilității internaționale – invocat istoric pentru păstrarea aurului în centre financiare precum Londra – trebuie reanalizat în contextul actual. România este astăzi membru UE și al NATO, cu indicatori macroeconomici solizi; reputația țării pe piețele financiare nu mai depinde de locația fizică a aurului, ci de fundamentele economice și de politicile financiare prudente. Ținerea aurului peste hotare nu aduce randament (BNR nu realizează venituri din această parte a rezervei), în schimb atrage riscuri și cheltuieli. Prin contrast, aducerea aurului în țară poate transmite un semnal pozitiv de încredere și responsabilitate: statul își gestionează activ în mod suveran propriile active de siguranță. Banca Națională a Ungariei, de exemplu, sublinia că păstrarea rezervei de aur pe teritoriul național poate consolida și mai mult încrederea piețelor financiare în țară – un raționament aplicabil și României.

Considerații geopolitice: riscurile sancțiunilor, blocajelor financiare și tensiunilor internaționale

La nivel geopolitic, contextul actual evidențiază riscurile semnificative pe care țările și le asumă atunci când își păstrează activele strategice în afara

teritoriului național. În ultimii ani, s-a manifestat un fenomen îngrijorător: marile puteri financiare au recurs la sancțiuni și blocarea rezervelor altor state, ca instrument de presiune politică. Cel mai notoriu exemplu este înghețarea de către Occident, în 2022, a aproximativ jumătate din rezervele internaționale ale Rusiei (circa 300 de miliarde de dolari) – măsură fără precedent care a creat un puternic precedent la nivel global. Deși rezervele de aur ale Rusiei erau în mare parte deținute pe teritoriul propriu și astfel au rămas intacte, blocarea rezervelor valutare externe a semnalat tuturor băncilor centrale vulnerabilitatea de a-și ține averea națională în custodie străină. Un sondaj internațional recent arată că aproximativ 60% dintre băncile centrale consideră aurul mai atractiv în urma înghețării activelor Rusiei, iar 68% au decis să își păstreze rezervele de aur acasă (comparativ cu 50% înainte de 2020) tocmai pentru a evita riscurile geopolitice. Mentalitatea emergentă în rândul decidenților financiari este limpede: „dacă este aurul meu, atunci îl vreau în țara mea”.

Pentru România, care își are o parte din aur la Londra, astfel de riscuri externe nu pot fi ignorate. Deși Regatul Unit este un partener și aliat de încredere, evoluțiile internaționale pot deveni imprevizibile. Sancțiuni financiare, tensiuni diplomatice sau crize globale ar putea conduce la restricționarea arbitrară a accesului la aurul depozitat în afara țării. S-a văzut deja cum o bancă de prestigiu precum Banca Angliei a refuzat restituirea aurului aparținând Venezuelei – aproximativ 14 tone – la solicitarea guvernului legitim de la Caracas, în contextul sancțiunilor și al disputelor politice privind recunoașterea conducerii aceluia stat. Acest incident evidențiază faptul că, în perioade tulburi, dreptul de proprietate asupra aurului poate fi subminat de considerente politice ale terților depozitari.

În plus, menținerea aurului în custodie străină implică o cedare implicită de suveranitate asupra acelor active. Țara depozitară poate, în mod discreționar, să impună condiții, întârzieri sau verificări suplimentare atunci când România ar avea nevoie urgentă să-și repatrieze sau să utilizeze aurul. Există și preocupări legate de lipsa de transparență: unele bănci centrale depozitare nu permit auditarea directă a rezervelor de aur deținute pentru alte țări. De pildă, Rezerva Federală a SUA nu a permis ani la rând reprezentanților altor bănci centrale nici măcar să inspecteze seifurile pentru a verifica existența lingourilor de aur depozitate. Mai mult, când Germania a inițiat repatrierea aurului său din străinătate, o parte din lingourile primite înapoi erau turnate recent, diferite de cele depuse inițial, ceea ce a ridicat întrebări privind modul în care fusese gestionat aurul în custodie externă. Astfel de incertitudini și potențiale abuzuri din partea custozilor străini reprezintă un

argument ferm pentru a nu expune rezerva țării la factori în afara controlului nostru direct.

Având în vedere cele de mai sus, repatrierea completă a aurului devine o măsură de precauție geopolitică. Prin aducerea aurului acasă, România își reduce drastic vulnerabilitatea față de eventuale sancțiuni sau blocade financiare externe și elimină orice dubiu privind disponibilitatea imediată a rezervei sale de aur, indiferent de evoluțiile de pe scena internațională.

Precedente istorice: pierderea tezaurului românesc și consecințele lipsei de control

La începutul secolului XX, România a trăit direct consecințele dramatice ale pierderii controlului asupra propriului aur. În contextul Primului Război Mondial, tezaurul României – incluzând și rezerva de aur a Băncii Naționale – a fost trimis spre depozitare la Moscova (în două tranșe, 1916 și 1917), pentru a-l feri de ocupația Puterilor Centrale. Cantitatea expedită a fost de aproximativ 93,4 tone de aur (monede și lingouri), o parte semnificativă a avuției naționale la acea vreme. Ulterior, odată cu schimbarea regimului în Rusia, autoritățile bolșevice au sechestrat acest tezaur și au refuzat restituirea lui integrală. În pofida unor eforturi diplomatice repetate de-a lungul secolului și a unor restituiri parțiale simbolice (în anii 1935, 1956 și 2008), cea mai mare parte a aurului României nu a mai fost niciodată recuperată. Acest episod tragic constituie un avertisment istoric clar: depozitarea rezervelor noastre de aur în afara granițelor poate duce, în condiții extreme, la pierderea lor definitivă.

Memoria pierderii tezaurului de la Moscova a influențat puternic politicile ulterioare ale statului român. În timpul celui de-Al Doilea Război Mondial, confruntată din nou cu pericolul unei invazii străine, conducerea BNR a evitat să mai trimită aurul peste hotare. Dimpotrivă, în 1944 s-a desfășurat Operațiunea „Neptun”, prin care întregul stoc de aur al BNR (aproape 200 de tone) a fost evacuat și ascuns într-un depozit special amenajat pe teritoriul țării – în pivnița și, ulterior, în peștera Mănăstirii Tismana. Această decizie strategică a asigurat că, în ciuda ocupației militare sovietice ce a urmat, rezerva de aur a rămas sub control românesc și a putut fi recuperată intact după război. Exemplul „tezaurului de la Tismana” demonstrează avantajul păstrării aurului în interiorul granițelor: chiar și în condiții de conflict și schimbare de regim, statul nu a pierdut custodia asupra valorilor sale, deoarece acestea se aflau pe teritoriul național.

Așadar, precedentele istorice ale României evidențiază două situații contrastante – una în care aurul aflat în afara țării a fost pierdut practic irecuperabil, și alta în care aurul păstrat în țară a fost salvat. Aceste lecții justifică adoptarea unei poziții prudente și responsabile în prezent: evitarea oricărei situații în care rezerva de aur ar putea scăpa suveranității noastre.

Exemplificări internaționale: repatrieri recente ale aurului de către alte state

România nu este singurul stat care își pune problema aducerii aurului înapoi în țară. Dimpotrivă, în ultimul deceniu s-a conturat o tendință internațională de repatriere parțială sau integrală a rezervelor de aur, pe fondul considerentelor de siguranță și suveranitate discutate mai sus. Câteva exemple relevante:

Germania – deține a doua cea mai mare rezervă de aur din lume (~3.378 tone) și a inițiat în 2013 un program amplu de repatriere. Până în 2017, Bundesbank a adus înapoi 674 de tone de aur din depozitele de la Rezerva Federală a New York-ului și de la Banca Franței. Astfel, peste jumătate din rezerva Germaniei este acum stocată în Frankfurt, restul rămânând parțial la New York (aprox. 37%) și Londra (13%). Motivația declarată a fost creșterea încrederii publicului și asigurarea că o proporție substanțială a aurului se află sub control național direct.

Polonia – și-a majorat semnificativ rezerva de aur în anii recenti și a decis repatrierea unei părți importante. În 2018-2019, Banca Națională a Poloniei și-a mărit deținerile cu 127,5 tone de aur, ducând rezerva totală la ~228,6 tone. Ulterior, în 2019, Polonia a repatriat aproximativ 100 de tone de aur depozitate la Banca Angliei (evaluate la ~4,7 miliarde de dolari), transportul fiind realizat în opt tranșe aeriene securizate. După această operațiune, circa 105 tone (aproape jumătate din aurul Poloniei) se aflau în seifurile băncii centrale de la Varșovia, autoritățile poloneze subliniind că măsura întărește securitatea și prestigiul finanțelor țării.

Ungaria – în 2018, Banca Națională a Ungariei a decis repatrierea întregii sale rezerve de aur aflate în străinătate. Era vorba de aproximativ 3 tone (valoare ~130 milioane USD) de aur depozitate la Londra, care au fost readuse la Budapesta. Concomitent, Ungaria a demarat un proces de creștere a rezervelor de aur, considerând aurul un activ strategic. Până la sfârșitul anului 2018, deținerile au fost majorate de 10 ori, ajungând la ~31,5 tone. Oficialii

ungari au invocat aceleași rațiuni ca și noi: păstrarea aurului „acasă” sporește siguranța națională și încrederea investitorilor.

Venezuela – exemplul venezuelean ilustrează riscurile de a lăsa aurul în străinătate, dar și dorința statelor de a-și recupera controlul asupra rezervelor. În 2012, sub conducerea președintelui Hugo Chávez, Venezuela a repatriat circa 160 de tone de aur din rezervele sale deținute în bănci din SUA și Europa. Totuși, o parte din aur (aprox. 14 tone) a rămas în Londra, iar încercarea succesorului său de a aduce în țară și aceste lingouri, în 2018-2019, a fost blocată: Banca Angliei a refuzat transferul, pe fondul sancțiunilor internaționale și al nerecunoașterii guvernului Maduro. Acest caz, menționat și anterior, arată concret cum factori politici externi pot împiedica un stat să își acceseze propria avere atunci când aceasta nu se află sub jurisdicția sa.

Și alte țări au luat măsuri similare. Olanda a repatriat, în 2014, 122,5 tone de aur (aprox. 20% din rezerva sa totală) de la New York Fed, motivând că o distribuție mai echilibrată a aurului – cu o parte mai mare acasă – îi crește credibilitatea. Austria, de asemenea, și-a reconfigurat în ultimii ani locația rezervelor, aducând o parte din aur înapoi la Viena. Serbia, cel mai recent, în 2023, a anunțat că își va repatria întreaga rezervă de aur (circa 50 de tone) păstrată în străinătate, explicit din cauza riscurilor geopolitice și a precedentului blocării rezervelor Rusiei. Tendința este așadar clară: tot mai multe state, mici sau mari, optează să dețină aurul în interiorul frontierelor proprii, ca garanție supremă de suveranitate economică.

Argumente strategice și juridice: control național exclusiv vs. arbitrarul extern

La nivel strategic și juridic, principiul esențial care susține repatrierea aurului este asigurarea controlului exclusiv al statului român asupra acestui activ vital, eliminând orice posibilitate de ingerință sau arbitrar extern. Aurul din rezerva națională nu este un bun obișnuit; el constituie un element de patrimoniu strategic, parte a averii naționale care trebuie protejată prin toate mijloacele de către stat. Doar având aurul pe teritoriul național, sub jurisdicția legilor românești, se poate garanta că nicio instanță, autoritate sau entitate străină nu va putea influența sau condiționa utilizarea lui.

Experiențele recente la nivel internațional au demonstrat că activele de rezervă aflate în străinătate pot deveni obiectul unor decizii politice externe (cum a fost cazul Venezuelei) sau al unor măsuri unilaterale imprevizibile. Or, într-o situație de criză severă – financiară, geopolitică sau de altă natură –

România trebuie să aibă acces neîngrădit la propriul aur, pentru a-l putea folosi în sprijinul economiei și al monedei naționale. Acest imperativ ține de securitatea națională economică. După cum concluziona un oficial european al Asociației Contribuabililor, soluția optimă este ca aurul să fie adus acasă pentru ca băncile centrale să aibă „control nelimitat” asupra lui în orice moment. De asemenea, experți financiari subliniază că într-o lume marcată de datorii excesive și riscuri, aurul rămâne „activul de rezervă necompromis” prin excelență – argument ce subliniază necesitatea ca acest activ să fie în posesia directă a statului care îl deține.

Din punct de vedere juridic, repatrierea rezervelor de aur este pe deplin compatibilă cu obligațiile și practicile internaționale. Nicio reglementare nu impune unui stat să își țină aurul peste hotare; dimpotrivă, principiul suveranității permanente a statelor asupra propriilor bogății (consacrat de Carta ONU și de cutuma internațională) încurajează păstrarea sub control național a resurselor strategice. În cazul de față, modificarea propusă a cadrului legislativ (Legea nr. 312/2004 privind Statutul BNR) urmărește întărirea rolului statului în protejarea rezervelor sale. Ea nu aduce atingere independenței operaționale a BNR, ci stabilește o normă de prudență: aurul din rezerva BNR să fie deținut preponderent pe teritoriul României (cu excepții eventual minore, strict justificate). Practic, banca centrală va continua să administreze rezerva de aur conform mandatului său legal, însă cu obligația ca această rezervă să fie păstrată în țară. O asemenea condiție asigură că, indiferent de situație, deciziile privind aurul românesc vor aparține exclusiv autorităților române, ferite de constrângeri sau riscuri externe.

Nu în ultimul rând, repatrierea aurului are și o puternică valoare simbolică și strategică. Transmite cetățenilor semnalul că statul își protejează averea și nu o lasă la dispoziția altora. Întărește încrederea publicului în instituțiile financiare naționale și în capacitatea acestora de a acționa preventiv pentru apărarea intereselor țării. Țări precum Germania, Polonia sau Ungaria, care au realizat recent repatrieri de aur, nu au suferit consecințe negative, ci dimpotrivă – au demonstrat că își exercită pe deplin drepturile suverane. Și în cazul României, aducerea aurului acasă va reprezenta un act de afirmare a suveranității economice și de preîntâmpinare a oricărui „arbitru” extern asupra rezervelor noastre.

Concluzii: Ținând cont de argumentele detaliate mai sus – de la imperativul securității financiare și până la lecțiile istoriei și tendințele internaționale – devine evidentă oportunitatea repatrierii integrale a rezervei de aur a României aflate în prezent în custodie externă. Măsura propusă prin

acest proiect legislativ este una precaută, legal fundamentată și în acord cu interesul național pe termen lung. Prin adoptarea ei, România își va consolida poziția financiară și suveranitatea monetară, eliminând riscurile inutile asociate depozitării aurului peste hotare. Încrederea în capacitatea statului de a-și gestiona resursele strategice va crește, iar țara noastră se va alinia practicii tot mai răspândite la nivel global de a-și ține aurul aproape, sub propriul steag. În lumina celor prezentate, solicităm sprijinul Parlamentului și al Guvernului pentru adoptarea acestei propuneri legislative, în beneficiul siguranței economice a României și al generațiilor viitoare.

INIȚIATOR:

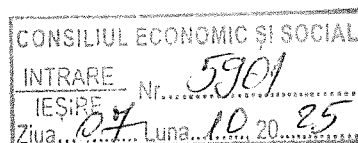
Macovei Simona-Elena, deputat S.O.S. România
Circumscripția electorală nr.24 Iași

Tabel cu semnături pentru Propunerea legislativă privind repatrierea, garantarea și protejarea rezervelor de aur ale României ca bun strategic inalienabil al națiunii române

[illegible]

ROMANIA
PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENAT

Lege

**privind repatrierea, garantarea și protejarea rezervelor de aur ale
României ca bun strategic inalienabil al națiunii române**

Parlamentul României adoptă prezenta lege

Capitolul I – Statutul juridic al aurului

Art. 1.

(1) Rezervele de aur ale României constituie bunuri strategice ale națiunii române, inalienabile și imprescriptibile.

(2) Aurul național nu poate fi înstrăinat, ipotecat sau grevat de sarcini decât cu aprobarea prealabilă a Parlamentului, exprimată printr-o lege organică adoptată cu votul a două treimi din numărul total al deputaților și senatorilor.

Capitolul II – Repatrierea și depozitarea

Art. 2.

(1) Toate rezervele de aur ale României aflate în prezent în străinătate se repatriază pe teritoriul național în termen de maximum 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

(2) Banca Națională a României are obligația de a organiza, în condiții de maximă siguranță, transportul, asigurarea și depozitarea rezervelor de aur repatriate.

Art. 3.

Aurul repatriat se păstrează exclusiv în facilități de securitate maximă aflate pe teritoriul României, administrate de Banca Națională a României și supuse controlului direct al Parlamentului.

Capitolul III – Mecanisme de control și transparență

Art. 4.

(1) Banca Națională a României va prezenta Parlamentului, trimestrial, un raport detaliat care va include cel puțin următoarele informații privind rezerva de aur:

a) cantitatea totală de aur deținută și evidențierea cantităților repatriate în perioada de raportare;

b) măsurile de securitate implementate pentru protejarea și supravegherea depozitelor de aur;

c) eventualele modificări ale stocului de aur (intrări, ieșiri, operațiuni speciale) survenite în intervalul de raportare.

(2) Raportul anual al Băncii Naționale adresat Parlamentului va cuprinde o secțiune publică dedicată rezervelor de aur ale României, incluzând datele esențiale despre nivelul și locația acestora, cu excepția acelor detalii operaționale clasificate potrivit legii.

Art. 5.

Se instituie o Comisie parlamentară specială pentru protejarea rezervelor de aur ale României. Aceasta va fi compusă din membri ai comisiilor permanente pentru buget, finanțe și, respectiv, pentru apărare, ordine publică și siguranță națională, având rolul de a supraveghea respectarea prezentei legi și de a propune măsuri suplimentare pentru securitatea aurului național.

Capitolul IV – Sancțiuni

Art. 6.

Nerespectarea obligațiilor prevăzute de prezenta lege – inclusiv neîndeplinirea în termen a repatrierii integrale sau depozitarea rezervelor de aur în afara teritoriului național cu încălcarea dispozițiilor legii – constituie abatere gravă și atrage următoarele măsuri:

a) răspunderea civilă și disciplinară a membrilor Consiliului de Administrație al Băncii Naționale a României responsabili;

b) informarea de îndată a Curții de Conturi și sesizarea Parlamentului cu privire la nerespectarea legii;

c) declanșarea procedurii de revocare din funcție a guvernatorului Băncii Naționale a României și a celorlalți membri ai conducerii executive, în conformitate cu prevederile legale aplicabile.

Capitolul V – Dispoziții finale

Art. 7.

(1) Prezenta lege se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I și intră în vigoare la 30 de zile de la data publicării.

(2) În termen de cel mult 60 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, Banca Națională a României va transmite Parlamentului planul complet de acțiune pentru implementarea repatrierii prevăzute la art. 2 alin. (1), incluzând calendarul detaliat și măsurile logistice și de securitate aferente.

(3) La data intrării în vigoare a prezentei legi, orice dispoziții contrare acestora se abrogă.

INIȚIATOR:

Macovei Simona-Elena, deputat S.O.S. România
Circumscripția electorală nr.24 Iași